

Al novembre de 2016 va sortir al mercat la nova gramàtica normativa, la Gramàtica de la llengua catalana (GIEC), i al maig de 2017, l'Ortografia catalana (OIEC)

Amb pocs mesos de diferència, l'Institut d'Estudis Catalans va publicar dues obres molt importants per a l'actualització de la normativa de la llengua catalana. Es va deixar un marge de quatre anys perquè la població s'adaptés als nous canvis, tant pel que fa a l'ortografia com a la gramàtica. Passats aquests quatre anys volem fer un recordatori de les principals novetats.

La Gramàtica de la llengua catalana (GIEC) és la primera gramàtica institucional que tenim (la Gramàtica catalana de Fabra es va publicar el 1918, han passat 100 anys!).

Aquesta gramàtica amplia la gramàtica de Fabra per donar resposta a qüestions que aquest no va plantejar en alguns casos i la simplifica en d'altres, com els diacrítics, que tant d'enrenou han suscitat... Actualment només conservem aquests accents diacrítics:

Accents diacrítics

bé / be	déu / deu
món / mon	pèl / pel
sòl / sol	són / son
és / es	què / que
té / te	mà / ma
sé / se	ús / us
més / mes	sí / si
vós / vos	

•Quines gramàtiques coneixeu?

•N'heu consultat mai alguna? I d'ortografia?

•Fins al 2016 l'única gramàtica normativa era la de Pompeu Fabra, del 1918.

•Creieu que hi ha hagut canvis en la llengua durant aquests cent anys

Si les llengües són organismes vius que evolucionen, no és un fet normal que l'ortografia també ho faci? La nova ortografia catalana recull alguns canvis a més de la reducció dels accents diacrítics, com ara alguns canvis en Paraules compostes (-s inicial) que passen a escriure's amb E. Exemples: arterioesclerosi, termoestable, antiesportiu, arterioesclerosi, telespectador, etc.

També hi ha alguns compostos que ara s'escriuen amb doble r: arritmia, erradicar... i d'altres s'aglutinen: sensesostre, contrarellotge...

Aquestes són algunes de les novetats ortogràfiques, però la gramàtica també en recull d'altres. La setmana que ve, parlarem d'altres canvis als verbs, pronoms ... Voleu anar practicant? Què diríeu vosaltres:

Com van els bolets aquest any, Ramon?

I tu, dius mentides a la mama?

Fantàstic! No n'hi havia / n'hi havien hagut mai tants!

No, no, jo no n'hi / li'n dic

DITES I BEN DITES

A Catalunya tenim un munt d'expressions i dites populars referides a aquestes festes. De vegades, també tenim dubtes de com hem de dir alguns mots tan típics d'aquestes dates.

Aquí us fem un tast de com ho hem de dir:

- Nadal sempre és en singular.
- La Grossa quan ens referim a la rifa de Nadal.
- La Nit de Nadal és el 24 de desembre.
- El tió és aquell tronc que fem cagar la Nit de Nadal.
- Nadala o cançó de Nadal que cantem aquests dies.
- El serrellet és aquell ornament lluent que fem servir per guarnir l'avet i la casa.
- Grèvol, ponsètia, molsa i vesc són les plantes que tenim a casa aquests dies.

I aquí teniu una mostra de dites que potser sentirem aquests dies:

- Per Nadal cada ovella al seu corral i per sant Esteve cadascú a casa seva.
- Passat Nadal, surten els mals.
- Per Nadal un pas de pardal i per sant Esteve un pas de llebre. (Vol dir que el dia ja s'allarga)
- Per Nadal, qui res no estrena res no val.